



به نام خدا

**آیین نامه تعیین اعتبار
نشریات علمی کشور**

مصوب ۸۶/۱۲/۱

دبیرخانه کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور

آیین‌نامه تعیین اعتبار نشریات علمی کشور

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

معاونت پژوهشی

مقدمه

به استناد آیین‌نامه تشکیل کمیسیون بررسی نشریات علمی کشور، مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۰ که از این پس «کمیسیون» خوانده می‌شود، این آیین‌نامه به منظور تعیین اعتبار علمی نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که از این پس «وزارت» خوانده می‌شود، به شرح زیر ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱ تعاریف

۱-۱ نشریات علمی:

الف - علمی - پژوهشی شامل نشریاتی است که مقاله‌های آن به ارائه یافته‌های جدید پژوهشی یا ارائه نظریه یا روش جدید در حل مسائل و توسعه علم و/یا فناوری می‌پردازد و جامعه علمی آن را پژوهشی تلقی می‌کند، اعم از پژوهشهای بنیادی، کاربردی و یا توسعه‌ای.
ب - علمی - ترویجی شامل نشریاتی است که مقاله‌های آن به ترویج زمینه‌های علوم در میان جامعه علمی مربوط می‌پردازد.*

۲-۱ مؤسسه و انجمن:

الف - مؤسسه به مؤسسه آموزشی یا پژوهشی متقاضی انتشار نشریه علمی گفته می‌شود.
ب - انجمن به انجمن‌های علمی دارای مجوز از وزارتخانه‌های علوم تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفته می‌شود.

ماده ۲ ضوابط و معیارهای تعیین اعتبار نشریات علمی کشور

۱-۲ بالاترین مقام مؤسسه یا انجمن علمی متقاضی (و یا مدیرمسئول هر نشریه، در مورد متقاضیان غیر از مؤسسات و یا انجمن‌های علمی) باید کتباً درخواست اعتباربخشی نشریه مورد نظر را به همراه معرفی سردبیر و اعضای هیأت تحریریه به دبیرخانه کمیسیون نشریات در وزارت ارسال نموده و ضرورت انتشار، میزان مخاطبین و میزان تولید مقاله در موضوع نشریه را تشریح نماید.
نسخه ۱- بررسی درخواست از تاریخ تکمیل پرونده و تسلیم تمامی مدارک مورد نیاز (مطابق فرم پیوست) شروع می‌شود.

نسخه ۲- کلیه نشریات باید حداقل دو شماره در سال منتشر شوند.

۲-۲ برای بررسی و تعیین اعتبار علمی نشریه باید حداقل ۳ شماره از نشریه متقاضی منتشر شده باشد مگر آنکه متقاضی یکی از شرایط ذیل را دارا باشد.

* مقاله علمی - ترویجی در زمینه ترویج ارزش و اعتبار ویژه خود را دارد و به معنای مقاله علمی - پژوهشی ضعیف نمی‌باشد.

- ۱- متقاضی انجمن علمی یا جمعیت علمی با شرایط مندرج در تبصره‌های همین ماده باشد.
- ۲- متقاضی با انجمن علمی مربوط به موضوع، تفاهم‌نامه‌ای با شرایط مندرج در تبصره‌های همین ماده داشته باشد.
- ۳- متقاضی با حداقل ۶ موسسه دیگر دارای گروه آموزشی یا پژوهشی مربوطه تفاهم‌نامه همکاری داشته باشد.
- تبصره ۱- اعتبار این سه گروه از نشریات که قبل از انتشار نشریه اعتبار علمی کسب می‌نماید، یکساله خواهد بود.
- تبصره ۲- شرایط لازم انجمن‌های علمی برای دریافت اعتبار علمی- پژوهشی نشریه مستقل و یا نشریه در همکاری با یک موسسه، داشتن مرتبه A یا B از کمیسیون انجمن‌ها و داشتن حداقل ۵۰ عضو پیوسته می‌باشد.
- تبصره ۳- انجمن علمی با مرتبه A می‌تواند حداکثر ۳ نشریه علمی - پژوهشی مستقل و ۲ نشریه علمی - پژوهشی در همکاری با یک موسسه منتشر کند. انجمن علمی با مرتبه B حداکثر می‌تواند ۱ نشریه علمی - پژوهشی مستقل و ۱ نشریه علمی - پژوهشی به صورت همکاری با یک موسسه منتشر کند. تشخیص توان انجمن برای انتشار هر نشریه علمی - پژوهشی، به عهده کمیسیون است.
- تبصره ۴- شرایط لازم انجمن‌ها و جمعیت‌های علمی برای دریافت اعتبار علمی - ترویجی مستقل و یا به صورت همکاری با یک موسسه، دریافت مرتبه A, B, C یا D از کمیسیون انجمن‌های علمی و داشتن حداقل ۳۰ عضو پیوسته است.
- تبصره ۵- انجمن‌ها یا جمعیت‌های علمی با مرتبه‌های A, B, C و D می‌توانند ۱ نشریه علمی - ترویجی مستقل و ۱ نشریه علمی - ترویجی در همکاری با یک موسسه داشته باشند. تشخیص توان انجمن و جمعیت علمی برای نشریه دوم علمی - ترویجی به عهده کمیسیون است.
- تبصره ۶- در تفاهم‌نامه همکاری بین انجمن یا جمعیت علمی با متقاضی نشریه، باید سردبیر از اعضاء پیوسته آن انجمن یا جمعیت علمی باشد و سردبیر و اکثریت اعضاء هیأت تحریریه باید مورد تایید انجمن یا جمعیت علمی باشند. نشان انجمن یا جمعیت علمی باید به همراه نشان موسسه متقاضی روی جلد نشریه چاپ شود.
- تبصره ۷- در صورت لغو تفاهم‌نامه‌ی بین انجمن یا جمعیت علمی یا موسسه با نشریه، پس از اخذ و بررسی دلایل توجیهی لغو تفاهم‌نامه نشریه طبق ماده ۲-۲ نشریه برای تداوم انتشار مجدداً ارزیابی خواهد شد.
- تبصره ۸- در همکاری نشریه با انجمن یا جمعیت علمی صاحب امتیاز به صورت توافقی انتخاب می‌شود.
- تبصره ۹- مدت تفاهم‌نامه همکاری نباید کمتر از ۲ سال باشد.

بنا



۲-۳- موضوع نشریه باید از گرایش‌ها یا عناوین کاملاً تخصصی (به تشخیص کمیسیون) بوده و نام نشریه باید متناسب با تخصص و نشان دهنده‌ی موضوع باشد. نشریات ترویجی می‌توانند در موضوعات عمومی نیز منتشر شوند. نایب نیاز به یک نشریه‌ی علمی در کشور و تعیین کفایت در تعداد نشریات علمی در یک زمینه‌ی تخصصی، به تشخیص کمیسیون است.

۲-۴- سردبیر باید فردی شاخص در گرایش علمی خود و حداقل دانشیار باشد و در رشته‌های علوم پایه، مهندسی، کشاورزی، منابع طبیعی و دامپزشکی دارای حداقل ۱۰ مقاله‌ی علمی - پژوهشی معتبر که حداقل ۵ مقاله آن دارای نمایه‌سازی بین‌المللی بوده و در رشته‌های علوم انسانی، اجتماعی و هنر دارای حداقل ۱۰ مقاله‌ی علمی - پژوهشی که ۵ مقاله آن نمایه شده ISC یا بین‌المللی در زمینه‌ی اختصاصی نشریه مربوطه باشد. در نشریات علمی - ترویجی فرد شاخص با ۵ مقاله‌ی پژوهشی یا ترویجی نمایه شده درموضوع نشریه که حداقل یکی از آن‌ها علمی - پژوهشی نمایه شده‌ی بین‌المللی باشد، کفایت می‌کند.

تبصره - برای رشته‌های خاص از قبیل بین رشته‌ای و رشته‌های جدید، کمیسیون می‌تواند حداقل تعداد مقالات لازم برای سردبیری را کاهش دهد.

۲-۵- اعضای هیأت تحریریه باید حداقل ۷ نفر با رتبه‌ی علمی دانشیار به بالا در موضوع نشریه باشند و در موارد استثناء استادیار با سوابق علمی بسیار قوی در موضوع نشریه با تشخیص کمیسیون نیز می‌توانند به عضویت هیأت تحریریه درآید. تمامی اعضاء باید کتباً آمادگی خود را اعلام کرده باشند. در نشریات علمی - ترویجی اعضاء هیأت تحریریه می‌توانند از میان استادیاران تعیین شوند.

تبصره - اعضای هیأت تحریریه نشریات مربوط به انجمن‌ها اضافه بر ۷ نفر مورد نیاز می‌توانند از افراد برجسته غیر هیأت علمی ولی با سابقه پژوهشی قوی باشند.

۲-۶- حداقل ۵۰٪ اعضاء هیأت تحریریه باید از خارج از موسسه متقاضی باشند.

۲-۷- یک نفر نمی‌تواند همزمان عضو هیأت تحریریه بیش از ۴ نشریه و یا سردبیر بیش از ۲ نشریه علمی - پژوهشی باشد. در نشریات علمی - ترویجی یک نفر می‌تواند به عضویت هیأت تحریریه حداکثر ۵ نشریه درآید و یا به سردبیری حداکثر ۲ نشریه برگزیده شود.

۲-۸- صورت‌جلسات هیأت تحریریه سه شماره‌ی اخیر هر نشریه باید با امضای اعضاء در پرونده‌ی تقاضای اعتبار همراه باشد.

۲-۹- هر نشریه باید حداقل دارای ۷ مقاله بوده و حداقل تعداد صفحات هر شماره نشریه کمتر از ۶۰ صفحه نباشد.

۲-۱۰- حداقل ۷۰٪ ترکیب محتوای نشریه‌ی علمی - پژوهشی در شماره‌های اولیه باید از مقالات پژوهشی اصیل باشند و حداقل ترکیب ۷۰٪ محتوای نشریه‌ی علمی - ترویجی در شماره‌های اولیه باید از مقالات ترویجی (و نه مقالات پژوهشی ضعیف) باشند. نشریات موظفاند در طی یک دوره اعتبار انتشار، این درصدها را به حداقل ۹۰٪ افزایش دهند.

بشماره

- ۱۱-۲- نشریه‌ی علمی - پژوهشی نمی‌تواند مقالات ترجمه چاپ نماید، حداکثر ۳۰ درصد مقالات نشریات علمی - ترویجی می‌تواند به صورت ترجمه باشد.
- ۱۲-۲- کارگروه‌های تخصصی و یا کمیسیون می‌توانند در صورت تشخیص به لزوم داوری دقیق‌تر برای تعیین وضعیت محتوای نشریات از چند داور نظرخواهی کنند.
- ۱۳-۲- اگر نشریه را موسسه‌ای منتشر می‌کند، حداقل ۵۰ درصد مقاله‌های آن از نویسندگان خارج از موسسه باشد.
- ۱۴-۲- تعداد مقالات متعلق به اعضاء هیأت تحریریه، سردبیر یا مدیرمسئول در نشریات علمی - پژوهشی در دوره اعتبار نباید بیش از ۱۵٪ (بیش از ۱ مقاله از ۷ مقاله) و در نشریات علمی - ترویجی نباید بیش از ۳۰٪ (بیش از ۲ مقاله از ۷ مقاله) تعداد مقالات هر شماره باشد.
- ۱۵-۲- نشریه باید دارای نمایه‌ی سالیانه و شابک رسمی باشد.
- ۱۶-۲- قالب نشریه و مقالات باید منطبق با ضوابط پیوست باشد. حداکثر ۱۰٪ صفحات نشریه‌ی علمی - پژوهشی و ۱۵٪ صفحات نشریه‌ی علمی - ترویجی می‌تواند مطالبی غیر از مقالات باشد. حداکثر ۵٪ هر نشریه می‌تواند به تبلیغات مرتبط اختصاص یابد. نشریات باید از مشخصات فنی قابل قبول برخوردار باشند و اصول صحیح نوشتاری زبان نشریه را رعایت کنند.
- ۱۷-۲- یک نشریه نباید تعدادی از مقالات را در یک شماره همزمان به زبانی دیگر منتشر کند. اما چکیده مقالات و فهرست منابع و مراجع می‌تواند به زبان دوم، همراه و یا در انتهای نشریه در صفحات مجزا با تمامی مشخصات نشریه چاپ شود.
- تبصره - نشریات خاص می‌توانند مجوز دو زبانه بودن نشریه را برای مدتی محدود و معین از کمیسیون اخذ نمایند.
- ۱۸-۲- در صورتی که نشریه‌ای بدون داشتن اعتبار، بر روی نشریه‌ی خود عنوان علمی - پژوهشی یا علمی - ترویجی را چاپ کرده باشد باید حداقل ۲ شماره‌ی جدید (به تشخیص کارگروه) بدون درج عنوان فوق چاپ شود تا بررسی آن نشریه شروع گردد.
- ۱۹-۲- تخلف نشریه در عدم داوری یا داوری ضعیف که منجر به انتشار مقالات ضعیف شود، می‌تواند به لغو اعتبار نشریه منجر گردد.
- ۲۰-۲- مدت اعتبار نشریات حداکثر ۴ سال است و ضروری است صاحب امتیاز ۶ ماه قبل از پایان اعتبار مدارک لازم را جهت تمدید اعتبار به دبیرخانه کمیسیون در وزارت ارسال نماید.
- تبصره ۱- تا اظهار نظر نهایی کمیسیون اعتبار نشریات ادامه دارد.
- تبصره ۲- بررسی اعتبار نشریاتی که دارای یکسال اعتبار می‌باشند، در پایان سال انجام خواهد گرفت.
- ۲۱-۲- ارزیابی نشریات یک بار در سال و یا در هنگام گزارش تخلف از یک نشریه انجام می‌گیرد و در صورت عدم احراز حداقل امتیاز لازم و یا تایید تخلف پرونده در کمیسیون نشریات مطرح و ممکن است منجر به لغو اعتبار نشریه شود.



۲-۲۲- حداکثر ۳ شماره آخر نشریه که برای تعیین اعتبار داوری می‌شود پس از تأیید اعتبار علمی دارای همان اعتبار می‌باشند.

۲-۲۳- تشخیص کلیه مصادیق آیین‌نامه و موضوعات استثنایی با نظر کارگروه‌ها به عهده کمیسیون می‌باشد. (از جمله تشخیص مصادیق مربوط به متقاضیان حوزوی و رشته‌های هنر)

۲-۲۴- متقاضی نشریه موظف است پس از اخذ اعتبار علمی حداقل یک نسخه چاپی از هر شماره را بلافاصله پس از انتشار برای کمیسیون نشریات و یک نسخه چاپی و الکترونیکی را برای مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری جهت درج در استخر دانش ISC ارسال نماید.

۲-۲۵- صاحب امتیاز نشریه موظف است قبل از تغییر سردبیر و یا هرکدام از اعضای هیأت تحریریه، تأیید و موافقت کمیسیون نشریات را در مورد فرد یا افراد جدید اخذ نماید.

۲-۲۶- شرایط اخذ اعتبار نشریات الکترونیکی که صرفاً توسط ناشران معتبر همچون دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و فناوری و انجمن‌های علمی منتشر می‌شوند مشابه سایر نشریات می‌باشد.

ماده ۳ ارزیابی

۳-۱- تمامی بندهای مربوط به معیارهای اعتباربخشی در ماده ۲ در ارزیابی مورد توجه قرار می‌گیرند و علاوه بر آن‌ها موارد زیر بررسی می‌شوند.

۲-۳ اعتبار علمی

_ درصد اعضاء هیأت تحریریه بین‌المللی

_ تعداد هیأت تحریریه و مرتبه‌ی علمی دانشگاهی و شرح فعالیت‌های علمی (تعداد استاد، تعداد

دانشیار)

_ درجه‌ی علمی سردبیر و حداقل تعداد مقالات

_ تناسب تخصص سردبیر با موضوع نشریه

_ ضرورت انتشار، تعداد تخمینی مخاطبین نشریه

_ درصد مقالات بین‌المللی

_ درصد اعضاء هیأت تحریریه خارج از موسسه

_ نسبت مقالات چاپ شده به دریافتی

_ درصد مقالات چاپ شده اعضاء هیأت تحریریه و سردبیر

_ درصد مقالات چاپ شده خارج از موسسه

_ درصد مقالات اصیل پژوهشی یا ترویجی

_ میزان تخصصی بودن موضوع و نام نشریه

_ کم بودن حجم مطالب غیر از مقالات و تبلیغات غیر مرتبط

۳-۳- کیفیت استنادی

_ ضریب تاثیر (IMPACT FACTOR)

_ ضریب آبی اثر

_ نیمه عمر

۳-۴- امکان دسترسی

_ داشتن شابک

_ فاصله چاپ هر شماره تا حضور در ISC

_ نشانی وب و امکان جستجو

۳-۵- ثبات و پایداری

_ انتشار به موقع

_ تداوم و توالی انتشار

۳-۶- مدیریت نشریه

_ متوسط زمان دریافت تا پذیرش یا رد قطعی مقالات

_ متوسط زمان پذیرش مقاله تا چاپ آن

_ داشتن نمایه‌ی سالیانه

_ عدم درج دو شماره در یک جلد نشریه

_ عدم گزارش خطای نشریه در داوری و پذیرش مقالات

_ فرایند ارزیابی مقالات

_ اطلاع‌رسانی به نویسندگان درخصوص لزوم دریافت وجه برای چاپ مقالات در نشریه قبل

ازداوری

۳-۷- قالب نشریه

_ رعایت یکدست بودن قالب مقالات نشریه

_ عدم درج برخی مقالات به زبان دوم

_ داشتن راهنمای تهیه و تنظیم مقالات

_ مشخص شدن نویسنده‌ی مسئول و تأییدیه‌ی نویسندگان

_ ویراستاری

۳-۸- مقالات

_ رعایت اصول مقالات پژوهشی (نام‌نویسندگان و نشانی‌ها، وابستگی سازمانی نویسندگان و مرتبه علمی

دانشگاهی آن‌ها چکیده‌ی (فارسی، زبان دوم)، مقدمه، بدنه اصلی مقاله و روش‌ها، نتایج، بحث و

نتیجه‌گیری، فهرست منابع (فارسی و یا زبان دوم)، واژگان کلیدی، تشکر و قدردانی)

مطابق

درج تاریخ دریافت، تاریخ پذیرش مقاله در ابتدای مقالات
رعایت یکپارچگی نشریه

۹-۳- کیفیت فنی

- _ کیفیت طراحی
- _ کیفیت و اصالت نمودارها، جدولها و عکسها
- _ آرایش روی جلد
- _ کیفیت جلد و صحافی
- _ کیفیت کاغذ و چاپ

ماده ۴

این آیین نامه در ۴ ماده و ۱۶ تبصره در تاریخ ۸۶/۱۲/۱ به تصویب کمیسیون رسید و از این تاریخ جانشین آیین نامه قبلی (مصوب ۸۲/۱۱/۴) می گردد.



ضوابط قالب نشریات و مقالات

- ۱- گنج‌نبدن شماره استاندارد بین‌المللی نشریات در هر نشریه (ISSN).
- ۲- انتشار به موقع نشریه از موارد مهم و ضروری برای حفظ اعتبار نشریه می‌باشد.
- ۳- در هر نشریه نام نویسنده یا نویسندگان به طور کامل بیان شود. ذکر وابستگی سازمانی نویسنده، درجه علمی و پست الکترونیکی نیز در ذیل نام پدیدآورندگان ارائه شود. همچنین نام نویسنده مسئول با ذکر نشانی کامل در پایین هر مقاله آورده شود.
- ۴- چنانچه محل جغرافیایی نویسنده یا نویسندگان شامل شهر و استان در بخشی از نشانی آنان قید گردد برای نمایه‌ی استنادی علوم ایران مفید خواهد بود.
- ۵- نام نشریه با مشخصات کامل شامل عنوان صحیح نشریه، سال (دوره) و شماره ارائه شود.
- ۶- نوبت انتشار نشریه مثلاً بصورت ماهانه، فصلنامه، دوفصلنامه در سال و... نوشته شود.
- ۷- نشانی نشریه به طور کامل و به همراه پست الکترونیکی، نشانی وب، شماره تلفن، نمابر و کدپستی در نشریه آورده شود.
- ۸- چکیده‌ی مقاله به انگلیسی همراه یا در انتهای نشریه و در صفحات جداگانه‌ای که مشخصات نشریه در آن درج شده است، ارائه شود.
- ۹- عدم درج مقالات به دو زبان همزمان در یک شماره. در صورت وجود مقاله به زبان دوم مدیریت نشریه می‌تواند یکی از شماره‌های نشریه را به زبان دوم اختصاص داده و منتشر نماید.
- ۱۰- ساخت واژه‌ی (فرمت) مقالات به صورت یکدست و یکپارچه باشد.
- ۱۱- راهنمای تهیه و تنظیم مقالات در ابتدای هر نشریه درج گردد.
- ۱۲- تاریخ دریافت و تاریخ پذیرش هر مقاله در ابتدای آن مقاله قید شود.
- ۱۳- درج مقدمه، موارد و روش‌ها، بحث و نتیجه، فهرست منابع و مراجع و در صورت لزوم تشکر و قدردانی از اصول نگارش مقاله رعایت شود.
- ۱۴- واژه‌های کلیدی (توصیفگرها) هر مقاله در زیر چکیده‌ی به فارسی / انگلیسی نوشته شود.
- ۱۵- منابع و ماخذ هر مقاله به طور کامل و با ذکر تمام جزئیات با روش یکسان آورده شود.
- ۱۶- با توجه به رشته‌های موضوعی، سردبیران محترم می‌توانند از راهنماهای موجود (style guides) مانند APA، MLA، Chicago University، Turabian و... استفاده کنند.
- بهره‌گیری از راهنماهای مزبور باعث می‌شود تا بنیان‌های ISC به درستی پی‌ریزی شود و حقوق نویسندگان ضایع نگردد.
- ۱۷- موضوع یا موضوعات اصلی هر نشریه در بخش شرایط پذیرش یا راهنمای نویسندگان مقالات آورده شود.
- ۱۸- ملی یا بین‌المللی بودن و اعتبار هیات تحریریه در هر نشریه مورد توجه قرارگیرد.
- ۱۹- در ارتباط با مقاله‌های تحقیقی چنانچه آن مقاله از منابع مالی سازمان وابسته یا سازمان‌های دیگر استفاده کرده باشند، ذکر این موضوع ضروری است.
- ۲۰- سقف پذیرش تعداد مقالات در هر شماره مشخص و تقریباً ثابت باشد. این جریان در ISC و رتبه‌ی نشریه از اهمیت خاصی برخوردار است. تعداد مقالات در هر نشریه کمتر از ۷ مقاله نباشد.
- ۲۱- ارسال به موقع هر نشریه معتبر به کتابخانه‌ی منطقه‌ای علوم و تکنولوژی به همراه ساخت‌و‌اره‌ی الکترونیکی آن به شکل دیسکت یا سی‌دی با قالب مایکرو سافت word.
- ۲۲- ترجیحاً، ارسال هر شماره از نشریه به صورت پست الکترونیکی و با قالب Microsoft word به نشانی gazni@srlst.com در کتابخانه‌ی منطقه‌ای علوم و تکنولوژی.